

Браузер (англ. *browser* МФА: [ˈbraʊzə] *бра́взер* — переглядач) — програмне забезпечення для комп'ютера або іншого електронного пристрою, як правило, під'єданого до Інтернет, що дає можливість користувачеві взаємодіяти з текстом, малюнками або іншою інформацією на веб-сторінці. Тексти та малюнки можуть містити посилання на інші веб-сторінки, розташовані на тому ж веб-сайті або на інших веб-сайтах. Веб-переглядач з допомогою посилань дозволяє користувачеві швидко та просто отримувати інформацію, розміщену на багатьох веб-сторінках.

Принцип роботи

Веб-переглядач під'єднується до сервера [HTTP](#), отримує з нього документ і форматує його для представлення користувачеві або намагається викликати зовнішню програму, яка це зробить, залежно від формату документа. Формати документа, які веб-переглядач повинен представляти без допомоги зовнішніх програм, визначає [World Wide Web Consortium](#) (скорочено [W3C](#)). До них належать формати текстових документів [HTML](#) та [XHTML](#), а також найпоширеніші формати растрової графіки [GIF](#), [JPEG](#) та [PNG](#) (останній — розробка [W3C](#)). Якщо ви читаєте цей текст з екрана монітора, то в даний момент ви користуєтесь веб-переглядачем.

Адресування сторінок відбувається за допомогою [URL](#) (Uniform Resource Locator, [RFC 1738](#)), який інтерпретується, як адреса, що починається з *http:* для протоколу [HTTP](#). Багато навігаторів також підтримують інші типи URL та їх відповідні протоколи, як, наприклад, *gopher:* для [Gopher](#) (ієрархічний протокол гіперпосилань), *ftp:* для протоколу перенесення файлів [FTP](#), *rtsp:* для Протоколу потоків реального часу [RTSP](#), та *https:* для [HTTPS](#) (HTTP Secure, що розширює HTTP за допомогою Secure Sockets Layer [SSL](#) або Transport Layer Security [TLS](#)).

Популярні переглядачі

Сьогодні є ціла низка програм для навігації в Інтернет. Найпопулярніші з них: Microsoft [Internet Explorer](#), [Mozilla Firefox](#), [Google Chrome](#), [Safari](#), [Opera](#). Кожний переглядач має свої відмінності в інтерпретації гіпертексту, що пов'язано з різною реалізацією рушіїв відображення та створенням пропріетарних тегів для розширення можливостей стандартного [HTML](#). Так, один текст може бути відтворено по різному в [Internet Explorer](#) та [Mozilla Firefox](#). Багато Інтернет-сервісів оптимізують свої сторінки під один стандарт, віддаючи повагу одному переглядачу (приклад [Flickr](#) з [Mozilla Firefox](#)). Найпершим веб-переглядачем був [Mosaic](#).

Переглядачі спеціального призначення

Є спеціальні веб-переглядачі, вбудовані у відносно прості моделі мобільних телефонів, які орієнтовані на спеціально спрощений текстовий формат [WML](#), проте сучасні моделі спроможні

показувати також [HTML](#) та [XHTML](#).

Існують також браузері, що можуть відтворювати лише текстову інформацію, напр. [lynx](#), такі переглядачі інколи використовуються, коли відсутній доступ до [графічного середовища](#) і роботу обмежено [командним рядком](#).